

Ontwikkelingspsychologie

In dit artikel worden de ontwikkelingsfasen van kinderen en jongeren beschreven.

Emotionele / morele ontwikkeling

Peuter < 6 jaar

- Het kind is tevreden als aan alle basisbehoeften is voldaan en alles in orde is.
- Het huilt als het zich niet prettig voelt.

Ameisli 6 - 8 jaar

- Het kind neemt meer waar via gevoelens dan via woorden. Het emotionele belevingsvermogen is zeer sterk ontwikkeld.
- Het streeft naar zelfstandigheid: ondernemingszin, plezier in fysieke activiteiten, losse contacten met leeftijdsgenoten, erkenning van regels en orde (autoriteitsgericht), positieve relatie met ouders en begeleiders
- Het is trots op zijn eigen prestaties.

Jongscharleden van 9 tot 12 jaar

- Het kind heeft een positieve levenshouding, is enthousiast en staat open voor nieuwe dingen.

- Het is zich steeds meer bewust van zijn of haar gevoelens en leert deze ook verbaal uit te drukken.
- Het ontwikkelt het vermogen zich in de situatie van een ander te verplaatsen.
- Er ontstaat een uitgesproken gevoel voor waarheid en rechtvaardigheid.
- Er is behoefte aan acceptatie en erkenning door leeftijdsgenoten en begeleiders.
- Er vindt een identificatie plaats met het eigen geslacht en het bijbehorende rolgedrag.
- Er is een drang naar avontuur.

Tiener van 13 tot 16 jaar

- De tiener bevindt zich in een periode van heftige gevoelens en emoties.
- De gevoelens zijn wisselvallig en overschaduwden vaak het verstand en de wil.
- Hij wil niet meer als een kind worden behandeld.
- Hij wil de grenzen van zijn lichaam verkennen. Zintuiglijke ervaringen worden intens beleefd.
- Er vindt zelfreflectie plaats (zoektocht naar het zelf).
- Naar buiten toe vertoont hij vaak een ruw, afstotelijk gedrag, maar van binnen koestert hij een enorm verlangen om geaccepteerd en begrepen te worden.
- Er ontstaan vriendengroepen.

Jongvolwassenen van 17 tot 20 jaar

- Er wordt gestreefd naar emotionele onafhankelijkheid van de ouders en andere volwassenen.

Cognitieve ontwikkeling

Peuter < 6 jaar

- Oogcontact
- 1. Glimlachen
- Napraten
- Eerste woordjes

Ameisli 6 - 8 jaar

- op zichzelf gericht
- springerig
- leeft in het moment
- uitgesproken verbeeldingskracht en fantasie – grote creativiteit
- kan zich ongeveer 20 - 30 minuten concentreren
- Sprookjes en werkelijkheid lopen in elkaar over
- kan de handeling in gedachten omkeren
- Ervaringen en denken hebben betrekking op het hele kind

Jongscharleden van 9 tot 12 jaar

- Heeft een grote nieuwsgierigheid, vraagt naar details zoals oorzaak en gevolg
- denkt beeldend en concreet
- Toename van realiteitsgericht, natuurwetenschappelijk denken
- Bereidheid om te leren over interessegebieden
- denkt na over eigen gevaren
- Wat bestaat, is waar; wat niet bestaat, is niet waar.

Tieners van 13 tot 16 jaar

- kan logische conclusies trekken
- ziet verbanden
- stelt kritische vragen
- vermogen tot zelfkritiek
- Neiging tot zwart-witdenken

- Wat ik als waar beschouw, is waar. Ik wil de waarheid zelf ervaren / controleren.

Geloofsontwikkeling

Peuter < 6 jaar

- Alles wat het kind bij en met zijn ouders meemaakt, vertaalt het in fundamentele religieuze ervaringen. Het neemt de vorm en inhoud van hun geloof over zonder erover na te denken.
- Het kind vormt onvermijdelijk een beeld van God op basis van zijn eigen zintuiglijke en emotionele ervaringen.

Ameisli 6 - 8 jaar

- Het besef van zonde is nog niet sterk ontwikkeld
- uitgewerkt begrip van goed en kwaad – slecht geweten
- Interesse in de hemel, engelen, de eeuwigheid, de geboorte, ...
- Wonderen van Jezus en sprookjes kunnen naast elkaar bestaan
- Wees voorzichtig met beeldspraak, ze nemen het letterlijk
- Het kind twijfelt niet aan het bestaan van God

Jeugdleden van 9 tot 12 jaar

- Het vermogen om inzicht te krijgen in Gods liefde en vergeving – de mogelijkheid om een duidelijke keuze voor Jezus te maken
- Geeft de voorkeur aan waargebeurde verhalen – Identificatie met de held
- Wees voorzichtig met wonderverhalen
- Vaak verdeelt het kind zijn leven in een religieus en een alledaags deel.

Tieners van 13 tot 16 jaar

- kritisch nadenken
- waarden toetsen en overnemen of afwijzen
- Zoeken naar een eigen geloof
- "Wil ik vroom zijn, ook al is de wereld anders?"
- Vaak een nieuw 'ja' tegen Jezus

Jongvolwassenen van 17 tot 20 jaar

- vaak een geloofscrisis bij jongeren die religieus zijn opgevoed: ben ik zo omdat ik zo ben opgevoed, of wil ik zo zijn en mijn leven daarop afstemmen?
- deels overname van waarden en gedragspatronen van de ouders / opvoeders

Tabel ontwikkelingspsychologie

Tabel ontwikkelingspsychologie

Bronvermelding

- Titelfbeelding: ©Marvin Siefke /pixelio.de